

Katowice, 24 stycznia 2012 r.

Znak: WK-6100/34/4/11/12

**Pan
Kazimierz Fujak
Wójt Gminy
Rajcza**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 19 października 2011 r. do 23 listopada 2011 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Rajcza za okres od 1 stycznia 2007 r. do 23 listopada 2011 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 29 listopada 2011 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie wymiaru podatku od nieruchomości:

- *Nie wezwano podatnika podatku od nieruchomości o numerze ewidencyjnym 0000023 do złożenia wyjaśnień w sprawie złożonych w latach 2007 – 2010 deklaracji podatkowych dotyczących przyczyn opodatkowania budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej preferencyjną stawką w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych. Zgodnie z przepisem art. 274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Powyższy podatnik w złożonych w latach 2007 – 2010 deklaracjach wykazał całą, wynajmowaną i wdzierżawianą od Gminy Rajcza, powierzchnię budynków lub ich części jako zajęta na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych. Z umów najmu i dzierżawy wynikało, że oprócz powierzchni budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, ww. podatnik zajmował (wynajmował i dzierżawił) również powierzchnie, które nie służyły bezpośrednio świadczeniu usług medycznych, takich jak garaże (do maja 2009 r. o pow. 19,84 m², a od czerwca 2009 r. do dnia kontroli o łącznej pow. 41,54 m²)*

oraz korytarze (o łącznej pow. 90,90 m² – po odliczeniu powierzchni 69,20 m², zajmowanej na klatki schodowe).

Stawką preferencyjną dla budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych mogły być objęte tylko budynki lub ich części, które służyły bezpośrednio świadczeniu usług medycznych, mając na uwadze przepisy art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. d (w brzmieniu do 31 grudnia 2010 r.) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.) w związku z art. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisem art. 3 ww. ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, obowiązującej do 1 lipca 2011 r., świadczenia zdrowotne to działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania, w szczególności związane z badaniem i poradą lekarską, leczeniem, badaniem i terapią psychologiczną, rehabilitacją leczniczą, opieką nad kobietą ciężarną i jej płodem, porodem, położeniem oraz nad noworodkiem, opieką nad zdrowym dzieckiem, badaniem diagnostycznym, w tym z analityką medyczną, pielęgnacją chorych, pielęgnacją niepełnosprawnych i opieką nad nimi, opieką paliatywno-hospicyjną, orzekaniem i opiniowaniem o stanie zdrowia, zapobieganiem powstawaniu urazów i chorób poprzez działania profilaktyczne oraz szczepienia ochronne, czynnościami technicznymi z zakresu protetyki i ortodoncji, czynnościami z zakresu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Świadczenia zdrowotne mogą być udzielane przez zakłady opieki zdrowotnej oraz przez osoby fizyczne wykonujące zawód medyczny, zgodnie z przepisem art. 4 ww. ustawy o zakładach opieki zdrowotnej.

Dlatego też nie można przyjąć, że w pomieszczeniach garażowych oraz na korytarzach odbywały się działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia. Niewątpliwie były to pomieszczenia niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania tego rodzaju zakładu opieki zdrowotnej, jednakże nie sposób uznać by miały bezpośredni związek z tymi działaniami.

Ponadto w deklaracjach na podatek od nieruchomości, składanych w latach 2007 – 2011, podatnik wykazywał metraż powierzchni do opodatkowania, niezgodny z metrażem wynikającym z umów najmu i dzierżawy zawartych z Gminą Rajcza. W trakcie kontroli podatnik o nr konta 0000023 złożył w dniu 7 listopada 2011 r. korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2009 – 2011, w których wykazał zgodną z umowami najmu i dzierżawy powierzchnię do opodatkowania.

Zadania związane z kontrolą poprawności składanych deklaracji na podatek od nieruchomości od osób prawnych wykonywała Referent ds. Wymiaru w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza. Zgodnie z przeliczeniem dokonany przez Referenta ds. Wymiaru, różnice pomiędzy podatkiem należnym a wykazany w deklaracjach (wynikające z nieprawidłowego zastosowania preferencyjnej stawki podatkowej) wyniosły: za 2007 r. – 741,00 zł, za 2008 r. – 770,00 zł, za 2009 r. – 976,00 zł oraz za 2010 r. – 1.032,00 zł.

Wniosek nr 1

Wezwać podatnika o numerze ewidencyjnym 0000023 do udzielenia niezbędnych wyjaśnień w zakresie złożonych w latach 2007 – 2010 deklaracji na podatek od nieruchomości, mając na uwadze przepis art. 274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.),

a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa postępowanie podatkowe celem ustalenia prawidłowej wysokości zobowiązania podatkowego.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rajcza w zakresie weryfikacji danych deklarowanych do opodatkowania przez podatników podatku od nieruchomości, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W latach 2007 – 2011 nieprawidłowo prowadzono ewidencję analityczną wpłat podatnika podatku od nieruchomości od osób fizycznych poprzez założenie dla podatnika kilku kart kontowych, i tak: w latach 2007 – 2011 podatnik posiadał karty kontowe o numerach 0101886 i 0101862, a ponadto w latach 2008 – 2009 karty kontowe o numerach 0100372 i 0101884 (dwie ostatnie karty od 2010 r. przeniesiono do konta 0101886). Wszystkie karty zostały założone dla tego samego podatnika i dotyczyły podatku od nieruchomości. Również dla innego podatnika w latach 2009 – 2011 prowadzono dwa konta o numerach: 0102095 i 0101078. Karty dotyczyły tego samego podatnika. Karta kontowa nr 0102095 dotyczyła podatku rolnego od gruntów ornych, natomiast karta 0101078 dotyczyła łącznego zobowiązania pieniężnego, w którym podatek rolny naliczony był dla pastwisk. Zgodnie z przepisem art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.) osobom fizycznym, na których ciąży obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego oraz jednocześnie w zakresie podatku od nieruchomości lub podatku leśnego dotyczący przedmiotów opodatkowania położonych na terenie tej samej gminy, wysokość należnego zobowiązania podatkowego pobieranego w formie łącznego zobowiązania pieniężnego ustala organ podatkowy w jednej decyzji (nakazie płatniczym). Działanie takie było ponadto niezgodne z postanowieniami § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761), a od 1 stycznia 2011 r. niezgodne z postanowieniami § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), według których konta szczegółowe (czyli karty kontowe) prowadzone są do kont analitycznych i służą do rozrachunków z podatnikami z tytułu podatków, które podlegają przypisaniu na ich kontach i konta te prowadzi się w następujący sposób: dla każdego podatnika prowadzi się odrębne konto w każdym podatku. Powyższe było także niezgodne z postanowieniami § 13 ust. 6 w związku z ust. 5 „Instrukcji ewidencji i poboru podatków i opłat w Gminie Rajcza”, stanowiącej załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr FN/179/2006 Wójta Gminy Rajcza z dnia 15 listopada 2006 r., a następnie § 13 ust. 6 w związku z ust. 5 „Instrukcji ewidencji i poboru podatków i opłat w Gminie Rajcza”, stanowiącej załącznik Nr 6 do Zarządzenia Nr FN/5/2010 Wójta Gminy Rajcza z dnia 29 grudnia 2010 r. zgodnie z którymi zakłada się odrębne konto szczegółowe w każdym podatku, dla każdego podatnika.*

Informacje o nieruchomościach i obiektach budowlanych od jednego podatnika będącego osobą fizyczną przyjmowali pracownicy ds. wymiaru podatków w Referacie Finansowym,

do których należały zadania w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych. Ewidencję księgową podatków prowadzili pracownicy ds. księgowości podatkowej w Referacie Finansowym. Nadzór nad pracownikami sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

Wniosek nr 3

Założyć jedną kartę kontową dla podatnika, dla którego prowadzono karty kontowe o numerach 0101886 i 0101862 oraz dla podatnika, dla którego prowadzono karty kontowe o numerach 0102095 i 0101078 zgodnie z wymogami ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) oraz postanowienia „Instrukcji ewidencji i poboru podatków i opłat w Gminie Rajcza”, stanowiącej załącznik Nr 6 do Zarządzenia Nr FN/5/2010 Wójta Gminy Rajcza z dnia 29 grudnia 2010 r.

Wniosek nr 4

Przeanalizować karty kontowe wszystkich podatników podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego, aby wyeliminować przypadki prowadzenia więcej niż jednej karty kontowej w danym podatku dla jednego podatnika, mając na uwadze postanowienia ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.) oraz przepisy § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

- *W dokumentacji podatkowej nie przechowywano kopii decyzji wymiarowych, wydanych w latach 2007 – 2011 dotyczących podatku od nieruchomości. Naruszono tym postanowienia § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761), a obecnie § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375). Ponadto powyższe naruszyło również zasady wynikające z załącznika Nr 4 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 1319 z późn. zm.), a od 8 lutego 2011 r. zasady wynikające z załącznika Nr 2 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami do udokumentowania przypisów lub odpisów służą decyzje, które posiadają kategorię archiwalną B-10. Z wyjaśnień Referenta ds. Wymiaru w Referacie Finansowym oraz p. Anny Oleś – Skarbnika Gminy Rajcza wynika że kopie decyzji wymiarowych organ posiada na nośnikach elektronicznych. Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi p. Adam Iwanek – były Wójt Gminy Rajcza.*

Wniosek nr 5

Sporządzać oraz przechowywać kopie decyzji wymiarowych wraz z potwierdzeniami ich odbioru, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) z uwzględnieniem, że obowiązkowym elementem decyzji jest podpis osoby upoważnionej z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego zgodnie z art. 210 § 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8 poz. 60 z późn. zm.), mając na uwadze postanowienia rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *Zaniechano udzielenia zaległego urlopu wypoczynkowego za lata 2007 – 2009 p. Adamowi Iwankowi – byłemu Wójtowi Gminy Rajcza w terminie określonym w przepisie art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem urlop powinien być udzielony najpóźniej do końca pierwszego kwartału następnego roku kalendarzowego za rok poprzedni. W związku z upływem kadencji, wypłacono dla p. Adama Iwanka – byłego Wójta Gminy Rajcza, w dniu 11 stycznia 2011 r. z budżetu gminy ekwiwalent za 30 dni zaległego urlopu za lata 2007 – 2009 w kwocie 12.592,80 zł brutto.
Czynności z zakresu prawa pracy wobec p. Adama Iwanka – byłego Wójta Gminy Rajcza wykonywał Przewodniczący Rady Gminy Rajcza, a od 1 stycznia 2009 r. p. Agnieszka Szczotka – Sekretarz Gminy Rajcza.*
- *W 2010 r. zaniechano naliczenia i wypłacenia ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla p. Adama Iwanka – byłego Wójta Gminy Rajcza w kwocie 13.012,56 zł za lata 2007 – 2010 w związku z wygaśnięciem jego stosunku pracy. Powyższym naruszono przepis art. 171 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.). Zgodnie w ww. przepisie w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Stosunek pracy p. Adama Iwanka – byłego Wójta Gminy Rajcza ustał w dniu 8 grudnia 2010 r. z upływem kadencji. Pismo O.Og.1320/5/2010 Przewodniczącej Rady Gminy Rajcza w sprawie wypłaty ekwiwalentu zostało skierowane do Referatu Finansów w dniu 8 grudnia 2010 r. Ekwiwalent, o którym mowa powyżej, został wypłacony p. Adamowi Iwankowi – byłemu Wójtowi Gminy Rajcza dopiero w dniu 11 stycznia 2011 r.
Ponadto zobowiązania z tytułu ekwiwalentu w kwocie 13.012,56 zł nie ujęto w księgach rachunkowych 2010 r. oraz w konsekwencji w sprawozdaniach Rb-28 S z wykonania planu wydatków budżetowych i Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za 2010 r. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.*

Naliczenie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy należało do obowiązków Inspektora ds. Księgowości w Referacie Finansowym, natomiast prowadzenie urządzeń księgowych w zakresie płac oraz sporządzanie sprawozdań należało do Podinspektora ds. Księgowości w Referacie Finansowym. Nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rajcza, odpowiedzialnymi za prawidłowe prowadzenie spraw kadrowych, w tym ustalaniu prawa do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz jego naliczania, stosownie do przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli:

- *Zaniechano terminowego przekazania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego Gmina Rajcza za 2010 r., o którym mowa w art. 30a ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.). Zgodnie z przepisem art. 30a ust. 5 w/w ustawy, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada sprawozdanie w terminie 7 dni od jego sporządzenia regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli. Sprawozdanie za 2010 r. sporządzono w dniu 20 stycznia 2011 r. na podstawie danych ze wszystkich jednostek oświatowych prowadzonych przez Gminę Rajcza. Pisma w sprawie przekazania ww. sprawozdania za 2010 r. odbiorcom wymienionym w art. 30a ust. 5 ustawy Karta Nauczyciela sporządzono w dniu 1 lutego 2011 r. (odbiór pism nastąpił w dniach od 1 do 7 lutego 2011 r.). Zadania w zakresie dokonywania analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, przygotowania oraz przekazania w/w sprawozdania nie zostały powierzone żadnemu pracownikowi Urzędu Gminy Rajcza, natomiast faktycznie były wykonywane przez pracowników Gminnego Zespołu Ekonomiczno – Administracyjnego Szkół w Rajczy, którego Kierownikiem była p. Agnieszka Szczotka. Powyższe sprawozdanie podpisał p. Adam Iwanek – były Wójt Gminy Rajcza.*

Wniosek nr 7

Zapewnić przestrzeganie terminu przekazywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o którym mowa w przepisie art. 30a ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.) podmiotom wskazanym w przepisie art. 30a ust. 5 ww. ustawy, mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *Nie zachowano należytej staranności przy określaniu wartości zamówienia. Powyższe stwierdzono w zakresie przeprowadzonych w 2010 r. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na realizację zadań pn.:*
 - *„Przebudowa ogólnodostępnego boiska sportowego oraz zagospodarowanie placu zabaw dla dzieci wraz z budową niezbędnego zaplecza socjalnego w Soli”,*
 - *„Budowa ogólnodostępnego wielofunkcyjnego boiska sportowego w Rycerze Dolnej”.**Zamawiający przewidywał w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w ogłoszeniach o zamówieniu udzielenie zamówień uzupełniających, jednakże wartość zamówień uzupełniających ustalił jedynie szacunkowo do 50% wartości zamówienia podstawowego zamiast na podstawie kosztorysu inwestorskiego.*

Powyższym naruszono przepis art. 32 ust. 1 i 3 w związku z art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), zgodnie z którym jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających. Natomiast wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej, albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno – użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Ponadto ustalenia wartości szacunkowej zadania pn. „Przebudowa ogólnodostępnego boiska sportowego oraz zagospodarowanie placu zabaw dla dzieci wraz z budową niezbędnego zaplecza socjalnego w Soli” dokonano na podstawie nieaktualnych kosztorysów inwestorskich sporządzonych w okresie maj-czerwiec 2008 r. Stosownie do przepisów art. 35 ust. 1 ww. ustawy ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi, oraz nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane.

Powyższe postępowanie przetargowe zostało przeprowadzone przez Komisję Przetargową powołaną Zarządzeniem nr 188/GBR/2010 Wójta Gminy Rajcza – Kierownika zamawiającego z dnia 9 marca 2010 r. Do obowiązków Komisji Przetargowej wspólnie z pracownikiem zatrudniony na Samodzielnym Stanowisku ds. Zamówień Publicznych (będącym jednocześnie sekretarzem Komisji Przetargowej) należało również określenie wartości zamówienia. Specyfikacje istotnych warunków zamówienia zostały zatwierdzone w dniu 5 marca i 22 lipca 2010 r. przez p. Adama Iwanka – byłego Wójta Gminy Rajcza.
- *Do dnia kontroli nie podjęto dalszych czynności w celu wyegzekwowania pozostałej kwoty kary umownej za odstąpienie przez zamawiającego od umowy w wysokości 11.506,35 zł, w związku z zaniechaniem rozpoczęcia przez wykonawcę realizacji umowy Nr 35/2010 z dnia 19 sierpnia 2010 r. na wykonanie zadania „Budowa ogólnodostępnego wielofunkcyjnego boiska sportowego w Rycerze Dolnej” w terminie zapewniającym ukończenie robót zgodnie z umową.*

Zamawiający, pismem ZP/340/12/NIOGR/2010 z dnia 21 września 2010 r., zawiadomił wykonawcę zadania o odstąpieniu od umowy (na podstawie § 13 pkt 2 ust. b umowy Nr 35/2010 z dnia 19 sierpnia 2010 r.) oraz o obciążeniu wykonawcy karą umowną w wysokości 10% wynagrodzenia umownego, tj. kwotą 38.354,50 zł (zgodnie z § 10 ust. 2

pkt d umowy Nr 35/2010). Jednocześnie w związku z wniesieniem zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu w wysokości 26.848,15 zł, zamawiający dokonał potrącenia kwoty zabezpieczenia na poczet kary umownej. W powyższym piśmie zamawiający zobowiązał wykonawcę do zapłaty pozostałej kwoty kary umownej w wysokości 11.506,35 zł w terminie 14 dni od doręczenia pisma ZP/340/12/NIOGR/2010. Kwotę 26.848,15 zł Towarzystwo Ubezpieczeniowe przelało na rachunek Gminy – „zabezpieczenia” w dniu 7 lutego 2011 r.

Stosownie do art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.) dochody m.in. z kar pieniężnych stanowią jedno ze źródeł dochodów gminy. Ponadto przepis art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) stanowi, iż ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów.

Zadania w zakresie kontroli realizacji inwestycji i remontów, prowadzenia prawidłowej dokumentacji związanej z realizowanymi przez Gminę Rajcza inwestycjami oraz w zakresie rozliczania – wspólnie z Referatem Finansowym – inwestycji i remontów wykonywał Zastępca Kierownika Referatu Gospodarczego, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska. Umowę w imieniu zamawiającego zawarł p. Adam Iwanek – były Wójt Gminy Rajcza.

Wniosek nr 8

Podjąć działania zmierzające do wyegzekwowania pozostałej kwoty kary umownej zgodnie z postanowieniami umowy Nr 35/2010 z dnia 19 sierpnia 2010 r., mając na uwadze przepis art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- W roku 2011 zrealizowano roboty budowlane w ramach zamówienia publicznego pn. „Remont drogi powiatowej nr 1439S Kamesznica – Milówka – Rajcza – Ujsoty – gr. państwa” na długości 721 mb, pomimo braku dochowania obowiązku zgłoszenia robót właściwemu organowi.

Przedmiot zamówienia obejmował:

- roboty przygotowawcze polegające na mechanicznym cięciu szczelin w nawierzchni z mas mineralno-bitumicznych, oczyszczaniu nawierzchni drogowych, regulacji pionowej studzienek, skropieniu nawierzchni drogowej asfaltem;
- roboty nawierzchniowe: nawierzchnie z mieszanek mineralno-bitumicznych, warstwa asfaltowa ścieralna gr. 3 cm, nawierzchnie z mieszanek mineralno-bitumicznych, warstwa asfaltowa ścieralna, dodatek za każdy dalszy 1 cm grubości warstwy,
- organizację ruchu – pozioma: oznakowanie poziome jezdni farbą chlorokauczukową.

W myśl art. 3 pkt 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.). Powyższe roboty odpowiadają pojęciu robót remontowych. Roboty budowlane polegające natomiast na remoncie istniejących obiektów budowlanych zostały na mocy art. 30 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 29 ust. 2 pkt 1 powołanej wyżej ustawy wyłączone z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę, podlegają natomiast obowiązkowi zgłoszenia właściwemu organowi.

Odpowiedzialnymi za sporządzanie wymaganej prawem dokumentacji z zakresu zamówień publicznych, byli członkowie Komisji Przetargowej powołanej zarządzeniem Wójta Gminy Rajcza Nr 188/GBR/2010 z dnia 9 marca 2010 r.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór na pracownikami Urzędu Gminy w Rajczy w zakresie przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- *Nie dokonano dopłaty różnicy wartości zamienianych nieruchomości, co było wymagane przepisami art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm., a obecnie Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), zgodnie z którymi nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa oraz własność jednostki samorządu terytorialnego mogą być przedmiotem zamiany na nieruchomości stanowiące własność osób fizycznych lub osób prawnych, a w przypadku nierównej wartości zamienianych nieruchomości stosuje się dopłatę, której wysokość jest równa różnicy wartości zamienianych nieruchomości.*

Powyższe dotyczyło zamiany działek gminnych o numerach 2494, 2496, 2497, 2498 i 2523 o łącznej pow. 668 m², położonych w Rycerze Dolnej na działkę nr 2725/5 o pow. 951 m², położonej w Rycerze Dolnej. W dniu 24 marca 2010 r. podpisano w formie aktu notarialnego Repertorium A nr 1530/2010 umowę zamiany, w której Gmina Rajcza w zamian za działkę 2725/5 przeniosła na rzecz jej właściciela własność pięciu działek o numerach 2494, 2496, 2497, 2498 i 2523 o łącznej powierzchni 668 m². Stawający podali wartość przedmiotów zamiany: Gmina Rajcza – 20.000 zł, były właściciel działki 2725/5 – 30.000,00 zł.

Ponadto, w związku z zamianą ww. działek nie został sporządzony protokół z rokowań, w którym należało ustalić warunki zamiany nieruchomości. Naruszono tym postanowienia rozdziału III § 3 ust. 5 i ust. 6 zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata określonymi w Uchwale Nr XLI/371/06 Rady Gminy Rajcza z 29 czerwca 2006 r., zgodnie z którymi bezprzetargowe zbycie lub oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste poprzedza się rokowaniami z nabywcą, z których sporządza się protokół z rokowań stanowiący podstawę do zawarcia umowy notarialnej.

Przygotowanie i prowadzenie spraw związanych z zamianą gruntów należało do obowiązków Młodszeo Referenta ds. Gospodarki Komunalnej, nad którym nadzór sprawował Kierownik Referatu Gospodarczego, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

Akt notarialny ze strony Gminy Rajcza podpisał p. Adam Iwanek – były Wójt Gminy Rajcza.

Wniosek nr 10

Rozważyć możliwość dokonania dopłaty różnicy wartości zamienianych nieruchomości byłemu właścicielowi działki nr 2725/5 o pow. 951 m², położonej w Rycerze Dolnej, stosownie do postanowień art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.).

- W 2010 r. w trakcie przeprowadzania procedury sprzedaży w trybie bezprzetargowym działki nr 811/4 o pow. 100 m², położonej w Rajczy:
 - zaniechano sporządzenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, czym naruszono postanowienia art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.), zgodnie z którymi właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a ponadto informację o wywieszeniu tego wykazu podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, a także na stronach internetowych właściwego urzędu.
 - zaniechano sporządzenia operatu szacunkowego zbywanej działki w celu ustalenia jej ceny. Powyższym naruszono przepisy art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), zgodnie z którymi cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości. Zgodnie z art. 156 ust. 1 ww. ustawy rzeczoznawca majątkowy sporządza na piśmie opinię o wartości nieruchomości w formie operatu szacunkowego. Ponadto także, zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 9 Uchwały Nr XLI/371/06 Rady Gminy Rajcza z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata, cena nieruchomości ustalona przez Wójta nie może być niższa niż wartość nieruchomości ustalona przez rzeczoznawcę wraz z kosztami wyceny i kosztami zbycia. Według wyjaśnień Zastępcy Kierownika Referatu Gospodarczego, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska cenę 1 m² zbywanej działki ustalono na poziomie 50 zł, czyli wyższą od średniej ceny rynkowej ustalonej przez Urząd Skarbowy w Żywcu, która według powyższych wyjaśnień wynosiła wówczas 30 zł.
 - zaniechano sporządzenia protokołu z rokowań przeprowadzonych z nabywcą ww. nieruchomości, który winien stanowić podstawę do zawarcia umowy sprzedaży. Powyższym naruszono postanowienia art. 28 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), stosownie do których warunki zbycia nieruchomości w drodze bezprzetargowej ustala się w rokowaniach przeprowadzanych z nabywcą, a protokół z rokowań przy zbyciu w drodze bezprzetargowej stanowi podstawę do zawarcia umowy.

Umowę sprzedaży ww. działki w formie aktu notarialnego Repertorium A nr 388/2010 zawarł p. Adam Iwanek – były Wójt Gminy Rajcza w dniu 20 stycznia 2010 r.

Przygotowanie i prowadzenie spraw związanych ze sprzedażą i zakupem nieruchomości gruntowych i lokalowych należało do Młodszego Referenta ds. Gospodarki Komunalnej, nad którym nadzór sprawował Kierownik Referatu Gospodarczego, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Gospodarczego, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska w zakresie czynności związanych ze zbywaniem, nabywaniem oraz zamianą nieruchomości, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), mając na uwadze przepis art. 68 oraz

art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *Zaniechano wykazania w informacji o stanie mienia za okres od 15 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. danych o zmianach w stanie mienia komunalnego (od dnia złożenia poprzedniej informacji) wynikających ze sprzedaży nieruchomości gruntowej – działki 811/4, o pow. 100 m², położonej w Rajczy.*

Stosownie do przepisów art. 267. ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.) zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego, zawierającą m.in.

a) dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności,

b) dane dotyczące:

- *innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach,*

- *posiadania,*

c) dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, w zakresie określonym w lit. a i b, od dnia złożenia poprzedniej informacji,

d) dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania,

e) inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia jednostki samorządu terytorialnego.

Informację o stanie mienia za okres od 15 listopada 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. danych o zmianach w stanie mienia komunalnego (od dnia złożenia poprzedniej informacji) podpisał p. Adam Iwanek – były Wójt Gminy Rajcza.

Przygotowanie informacji o stanie mienia komunalnego należało do zadań pracowników Referatu Gospodarczego, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska, nad którymi nadzór sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rajcza w zakresie obiegu dokumentów dotyczących zmian w stanie mienia Gminy Rajcza, mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3, art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie wynajmowania nieruchomości:

- *Zawarcie bez zgody Rady Gminy Rajcza kolejnej umowy najmu z tym samym podmiotem, co dotyczyło umowy z dnia 17 września 2009 r. najmu garażu położonego w Rajczy przy ul. Ujsolskiej, o pow. 19,84 m² zawartej na okres trzech lat od 17 września 2009 r. do 16 września 2012 r. Powyższa umowa została zawarta po umowie z dnia 17 września 2006 r. najmu tego samego garażu zawartej na okres trzech lat od 17 września 2006 r. do 16 września 2009 r.*

Powyższe naruszyło przepisy art. 18 ust. 2 pkt 9 lit a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym od dnia 22 października 2007 r., zgodnie z którym do wyłącznej

właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy. Umowę najmu garażu z dnia 17 września 2009 r. w imieniu Gminy Rajcza podpisał p. Adam Iwanek – były Wójt Gminy Rajcza. Przygotowanie i prowadzenie spraw związanych z wydzierżawianiem, najmem i użyczeniem nieruchomości należało do Młodszego Referenta ds. Gospodarki Komunalnej, nad którym nadzór sprawował Kierownik Referatu Gospodarczego, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rajcza odpowiedzialnymi za prawidłowe przeprowadzanie czynności związanych z oddaniem nieruchomości w najem, w tym w zakresie przygotowania umów najmu, stosownie do przepisów art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), w związku z art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), mając na uwadze przepis art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie porozumień zawartych z innymi jednostkami sektora finansów publicznych:

- *Wydatkowanie w 2011 r. kwoty 4.943,57 zł niezgodnie z porozumieniem Nr 85/PZD/10 zawartym w dniu 29 lipca 2010 r. z Powiatem Żywieckim w sprawie prowadzenia przez Gminę zimowego utrzymania dróg powiatowych na terenie Gminy Rajcza w sezonie zimowym 2010/2011.*

Zgodnie z § 2 pkt 3 ww. porozumienia termin prowadzenia akcji zimowej na odcinkach dróg powiatowych określono do dnia 15 kwietnia 2011 r., natomiast w pkt 5 § 2 wskazano, iż w przypadku poniesienia niższych kosztów zimowego utrzymania dróg powiatowych od kwoty określonej w ust. 1, tj. 410.933,60 zł, różnica zostanie wykorzystana na bieżące utrzymanie dróg powiatowych za zgodą Powiatowego Zarządu Dróg w Żywcu. Gmina Rajcza w sezonie 2010/2011 na bieżące utrzymanie dróg powiatowych wykorzystwała środki w wysokości 214.017,66 zł. W ramach zaoszczędzonych środków w wysokości 196.915,94 zł z zimowego utrzymania dróg powiatowych w ww. sezonie wykonano zadanie pn. „Remont drogi powiatowej nr 1439S Kamesznica – Milówka – Rajcza – Ujsoły – gr. państwa”.

W dniu 12 sierpnia 2011 r. Urząd Gminy Rajcza przedłożył ostateczne rozliczenie dotyczące wykorzystanie środków na bieżące utrzymanie dróg powiatowych w sezonie 2010/2011, z którego wynikało, iż wydatkowano kwotę 415.877,17 zł, z czego 410.933,60 zł były to środki przekazane zgodnie z ww. porozumieniem przez Powiat Żywiecki. Do powyższego rozliczenia załączono następujące dokumenty:

- *fakturę VAT nr 0005/2011 na kwotę 2.000,00 zł wystawioną w dniu 6 kwietnia 2011 r. za wykonanie dokumentacji projektowej uproszczonej, zapłacona w całości ze środków własnych gminy,*

- fakturę VAT nr 7119/2011/68000199 z dnia 3 czerwca 2011 r. na kwotę 199.859,51 zł za wykonanie remontu ww. drogi powiatowej, w tym kwota 2.943,57 zł została dopłacona ze środków własnych gminy.

Powyższe faktury zostały sprawdzone pod względem formalno-rachunkowym przez Podinspektora ds. Księgowości, następnie zatwierdzone do wypłaty przez p. Adama Iwanek – byłego Wójta Gminy Rajcza oraz p. Agnieszkę Szczotkę – były Zastępcę Wójta Gminy Rajcza.

Stosownie do przepisu art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) gmina może wykonywać zadania z zakresu właściwości powiatu oraz zadania z zakresu właściwości województwa na podstawie porozumień z tymi jednostkami samorządu terytorialnego. Zgodnie z przepisem art. 8 ust. 3 ww. ustawy gmina otrzymuje środki finansowe w wysokości koniecznej do wykonania zadań, o których mowa w ust. 1, 2 i 2a. Natomiast zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Nadzorowanie całości spraw związanych z gospodarką finansową Gminy należało do p. Anny Oleś – Skarbnika Gminy Rajcza.

- Zawarcie porozumienia z Powiatem Żywieckim na realizację zimowego utrzymania dróg powiatowych w latach 2007-2010 z przekroczeniem upoważnienia udzielonego przez Radę Gminy Rajcza. W dniu 6 września 2007 r. Gmina Rajcza, reprezentowana przez p. Adama Iwanek – byłego Wójta Gminy Rajcza oraz p. Annę Oleś – Skarbnika Gminy, zawarła porozumienie Nr 72/07 z Powiatem Żywieckim. Powyższe porozumienie zostało zawarte na czas określony z mocą obowiązywania od dnia 1 listopada 2007 r. do 31 lipca 2010 r. Rada Gminy Rajcza w dniu 10 sierpnia 2007 r. podjęła uchwałę Nr IX/56/07 w sprawie zawarcia z Zarządem Powiatu w Żywcu w sprawie prowadzenia przez Gminę zimowego utrzymania dróg powiatowych na terenie Gminy Rajcza w sezonie zimowym 2007/2008. W trakcie kontroli ustalono, iż w następnych latach nie zostały podjęte kolejne uchwały przyjęcia ww. zadania przez Gminę Rajcza.

Stosownie do przepisów art. 18 ust. 2 pkt 11 w związku z art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia zadań z zakresu właściwości powiatu oraz zadania z zakresu właściwości województwa na podstawie porozumień z tymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Przygotowanie projektów stosownych uchwał należało w latach 2007-2008 do byłego Kierownika Referatu Rolnictwa, Leśnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej, natomiast od 2009 r. do Kierownika Referatu Gospodarki, Budownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska. W myśl art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) odpowiedzialność za powyższe ponosił p. Adam Iwanek – były Wójt Gminy Rajcza.

Wniosek nr 14

Zapewnić przygotowanie umów na realizację zadań z zakresu właściwości powiatu oraz województwa zgodnie z uchwałami podjętymi przez Radę Gminy Rajcza, stosownie do przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001, Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych jednostki Urząd Gminy w 2011 r., wykazano na koncie 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych” stany aktywów i pasywów w kwotach innych od występujących na dzień ich zamknięcia w roku poprzednim, tj. 2010 r. Naruszono tym przepis art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Na dzień 1 stycznia 2011 r. występowały na tym koncie dwa salda po stronie Wn – 509.939,91 i po stronie Ma – 25.007,21 zł, a na koniec 2010 r. na tym koncie występowały salda po stronie Wn - 484.932,70zł i po stronie Ma – 0,00 zł.*
- *W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 31 października 2011 r. deklaracje na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ujmowano w ewidencji księgowej na koncie 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” w koszty w miesiącu (okresie sprawozdawczym), w którym dokonano zapłaty a nie w miesiącu (okresie sprawozdawczym), którego koszty dotyczyły. Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty. Stosownie do art. 20 ust. 1 do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Pracownikiem merytorycznie odpowiedzialnym za rozliczanie składek PFRON był Inspektor ds. Księgowości w Referacie Finansowym, prowadzenie księgowości budżetowej wydatków należało do Podinspektora ds. Księgowości Referatu Finansowego. Nadzór nad ww. pracownikami sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.*
- *Zaniechanie ujęcia w okresie od 2007 r. do 23 listopada 2011 r. w ewidencji księgowej odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek na kontach 134 – „Kredyty bankowe”, 909 – „Rozliczenia międzyokresowe”, 260 – „Zobowiązania finansowe”. Powyższe było niezgodne z postanowieniami rozporządzeń Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) oraz z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), postanowieniami Zakładowego planu kont wprowadzonego zarządzeniem Nr FN/5/2010 Wójta Gminy Rajcza z dnia 29 grudnia 2010 r. W obowiązującym w jednostce w latach 2007-2010 zakładowym planie kont, wprowadzonym zarządzeniem Wójta Gminy Rajcza Nr FN/3/2002 z dnia 21 marca 2002 r. nie wskazano sposobu ujmowania na ww. kontach odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek. Do dnia 23 listopada 2011 r. nie dokonano przypisania odsetek od kredytów i pożyczek na ww. kontach. Osobą odpowiedzialną merytorycznie był Inspektor ds. Księgowości Referatu Finansowego, nad którym nadzór sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.*

Wniosek nr 15

Obliczyć i zaewidencjonować na kontach bilansowych w księgach budżetu (organu) odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

- *Zaniechanie ujmowania w latach 2007-2010 dotacji udzielonych z budżetu Gminy Rajcza Gminnemu Ośrodkowi Kultury oraz Zakładowi Usług Komunalnych na koncie 224 – „Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych”. Stosownie do przepisów do § 1 pkt 3 oraz § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), obecnie § 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej konto 224 służy do ewidencji rozliczenia przez organ dotujący udzielonych dotacji budżetowych.*

W obowiązującym w latach 2007-2010 Zakładowym planie kont wprowadzonym zarządzeniem Wójta Gminy Rajcza Nr FN/3/2002 z dnia 21 marca 2002 r. nie wskazano opisu sposobu prowadzenia oraz zasad klasyfikacji zdarzeń na ww. koncie.

Od 1 stycznia 2011 r. dotacje udzielone z budżetu ujmowane są w ewidencji księgowej na koncie 224 – „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”.

Prowadzenie księgowości budżetowej wydatków należało do Podinspektora ds. Księgowości Referatu Finansowego, nad którym nadzór sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

- *Zaniechanie prowadzenia w latach 2007-2011 zapisów w ewidencji księgowej na koncie 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”, pomimo iż w ww. latach Gmina Rajcza ustanawiała hipoteki przymusowe zwykle z tytułu zaległości w podatku od nieruchomości. Należności objęte hipoteką przymusową były ujmowane na koncie 221 – „Należności z tytułu dochodów budżetowych”. Powyższe było niezgodne z zarządzeniem Wójta Gminy Rajcza Nr FN/109/2008 z dnia 11 grudnia 2008 r. stanowiącym zmianę do zarządzenia Wójta Gminy Rajcza Nr FN/3/2002 z dnia 21 marca 2002 r. w sprawie Zakładowego planu kont oraz zasadami funkcjonowania konta 226 określonymi w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. Zgodnie z ww. przepisami konto 226 służy do ewidencji długoterminowych należności lub długoterminowych rozliczeń z budżetem, a w szczególności należności z tytułu prywatyzacji oraz należności zahipotekowanych.*

W trakcie kontroli dokonano ujęcia należności objętych hipoteką na koncie 226 – „Długoterminowe należności budżetowe”.

Zgodnie z zakresem czynności prowadzenie urzędzeń księgowych dochodów i przychodów budżetowych należało do Inspektora ds. Księgowości w Referacie Finansowym, nad którym nadzór sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

- Zaniechanie prowadzenia w latach 2007 – 2011 (do dnia zakończenia kontroli) pozabilansowej ewidencji księgowej na kontach w organie: 991 – „Planowane dochody budżetowe”, 992 – „Planowane wydatki budżetowe” oraz w Urzędzie: 980 – „Plan finansowy wydatków budżetowych”, 998 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” i 999 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”. Powyższe było niezgodne z postanowieniami rozporządzeń Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) i z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz zarządzeniami Wójta Gminy Rajcza Nr FN/5/2010 z dnia 29 grudnia 2010 r. oraz Nr FN/3/2010 z dnia 21 marca 2002 r., wraz ze zmianami w sprawie zakładowego planu kont.
- Ujmowanie w latach 2010-2011 rozliczenia zwrotu zaliczek ujemnym zapisem po stronie Wn konta 234 – „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”. Stosownie do opisu konta 234 w załączniku nr 2 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. oraz w załączniku nr 3 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. oraz postanowień Zakładowego planu kont, wprowadzonego zarządzeniami Wójta Gminy Rajcza Nr FN/3/2010 z dnia 21 marca 2002 r. i Nr FN/5/2010 z dnia 29 grudnia 2010 r., na stronie Ma konta 234 ujmuje się w szczególności: wydatki wyłożone przez pracowników w imieniu jednostki, rozliczone zaliczki i zwroty środków pieniężnych, wpływy należności od pracowników.
Prowadzenie księgowości budżetowej wydatków należało do Podinspektora ds. Księgowości Referatu Finansowego, nad którym nadzór sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.
- Zaniechanie ustalenia opisu sposobu prowadzenia, zasad klasyfikacji zdarzeń oraz prowadzenia pozabilansowej ewidencji zobowiązań warunkowych związanych z udzielonymi poręczeniami oraz zaciągniętymi kredytami i pożyczkami, których zabezpieczeniem dla banku był weksel in blanco oraz deklaracja wystawcy weksla in blanco. Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm., Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) deklaracja wekslowa (własny weksel in blanco) może być zobowiązaniem warunkowym charakteryzującym się największym stopniem niepewności co do kwoty i terminu wymagalności. Ponadto zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) oraz § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów

budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) zkładowy plan kont powinien zapewniać możliwość sporządzania sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach.

W 2011 r. zaprowadzono pozabilansową ewidencję w zakresie udzielonych poręczeń.

Wniosek nr 16

Uzupełnić zasady prowadzenia ewidencji księgowej na pozabilansowych kontach w zakresie zobowiązań i należności warunkowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *Zaniechanie prowadzenia w latach 2007-2008 zapisów na koncie 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”, natomiast w latach 2009-2011 (do dnia zakończenia kontroli) na ww. koncie nie ujmowano zrealizowanych przez placówki oświatowe dochodów budżetowych m.in. za najem pomieszczeń, które księgowano wg. dział, rozdział, paragraf na koncie 901 – „Dochody budżetu” w korespondencji z kontem 133 – „Rachunek budżetu”. Stosownie do opisu konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych oraz z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, konto 222 służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych. Ponadto w obowiązujących w jednostce przepisach wewnętrznych w zakresie Zakładowego planu kont wprowadzonych zarządzeniem Nr 3/2002 Wójta Gminy w Rajczy z dnia 21 marca 2002 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami Wójta Gminy Rajcza Nr FN/121/05 z dnia 2 września 2005 r. i Nr FN/109/2008 z dnia 11 grudnia 2008 r. nie wskazano opisu sposobu prowadzenia oraz zasad klasyfikacji zdarzeń na koncie 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych”.*

Wniosek nr 17

Zaprowadzić ewidencję księgową na koncie 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego Urzędu Gminy w Rajczy w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji księgowej, stosownie

do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W latach 2007 - 2010 zaniechano prowadzenia ewidencji analitycznej do konta 011 - „Środki trwałe” grupa 0 – „grunty” do poszczególnych nieruchomości. Stosownie do przepisów art. 16 ust. 1 oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w szczególności dla środków trwałych w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności m.in. dla środków trwałych.*

W 2011 r. zaprowadzono ewidencję analityczną do konta 011 do poszczególnych nieruchomości.

Prowadzenie ewidencji środków trwałych należało w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 1 marca 2009 r. do byłego pracownika Referatu Finansowego, natomiast od 2 marca 2009 r. do nadal do Inspektora ds. Księgowości w Referacie Finansowym w Urzędzie Gminy Rajcza. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

- *W dniu 20 stycznia 2010 r. wyksiegowano z ewidencji środków trwałych na podstawie dokumentu „Polecenie księgowania” PK Nr 00069 działkę nr 811/4 o pow. 100 m², położoną w Rajczy, zbytą na mocy aktu notarialnego Repertorium A nr 388/2010 z dnia 20 stycznia 2010 r.*

Powyższe było sprzeczne z postanowieniami § 13 „Instrukcji Obiegów i Kontroli Dowodów Księgowych”, stanowiącej załącznik nr 2 do Zarządzenia Wójta Gminy Rajcza Nr FN/180/2006 r. z dnia 15 listopada 2006 r., zgodnie z którymi „Dowody PK – polecenie księgowania, są wystawiane jedynie w celu dokonania zapisu księgowego nie wyrażającego faktu dokonania operacji gospodarczej”. Zgodnie z wykazem dowodów własnych wewnętrznych i zewnętrznych, stanowiącym załącznik Nr 3 do ww. instrukcji do dokonywania zapisów w ewidencji księgowej, dotyczących środków trwałych, służyły następujące dowody księgowe: „OT” – Przyjęcie środka trwałego, „LT” – Likwidacja środka trwałego oraz „PT” – Protokół zdawczo – odbiorczy środka trwałego.

W trakcie kontroli, w dniu 16 listopada 2011 r. został wystawiony dowód księgowy LT i dołączony do ewidencji środków trwałych.

- *Zaniechano ujęcia w ewidencji syntetycznej i analitycznej środków trwałych działki nr 7194/110 o pow. 3.457 m² nabytej nieodpłatnie przez Gminę Rajcza z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1994 r., na podstawie Decyzji Nr IF/B-GN/AF/77231-1/Rajcza/07*

Wojewody Śląskiego z dnia 30 marca 2007 r., która stała się ostateczna z dniem 19 kwietnia 2007 r.

W trakcie kontroli przyjęto do ewidencji księgowej środków trwałych ww. nieruchomości na podstawie dokumentu OT nr 1/XI/2011 z dnia 16 listopada 2011 r.

- Nie dokonano zmian w ewidencji syntetycznej i analitycznej, wynikających z zamiany w dniu 24 marca 2010 r. działek gminnych o numerach 2494, 2496, 2497, 2498 i 2523 o łącznej pow. 668 m², położonych w Rycerze Dolnej na działkę nr 2725/5 o pow. 951 m², położonej w Rycerze Dolnej. Zamiany dokonano na podstawie aktu notarialnego Repertorium A nr 1530/2010. Działki gminne, będące przedmiotem zamiany zostały ujęte w ewidencji syntetycznej środków trwałych Urzędu Gminy Rajcza w dniu 21 maja 1990 r. Powyższym naruszono art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Zgodnie z przepisem art. 24 ust.1 cytowanej ustawy, księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Stosownie natomiast do art. 3 ust.1 pkt 8 ww. ustawy pod pojęciem okres sprawozdawczy rozumie się przez to okres, za który sporządza się sprawozdanie finansowe w trybie przewidzianym ustawą lub inne sprawozdania sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych, tj. miesiąc, kwartał, półrocze, rok.

Prowadzenie ewidencji środków trwałych należało do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

Nie ujęcie w 2007 r. w ewidencji środków trwałych działki nr 7194/110 oraz nie dokonanie 2010 r. zmian w ewidencji, wynikających z zamiany działek gminnych o numerach 2494, 2496, 2497, 2498 i 2523 na działkę nr 2725/5 oraz brak prowadzenia prawidłowej ewidencji analitycznej do konta 011 – Środki trwałe” – grupa 0 może świadczyć o nierzetelnym przeprowadzeniu inwentaryzacji tych aktywów drogą weryfikacji wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 r., 2008 r., 2009 r. i 2010 r. Inwentaryzację gruntów na koniec każdego roku przeprowadzono w drodze weryfikacji wartości konta 011 – „Środki trwałe” z księgą środków trwałych, przy porównaniu danych księgowych nie stwierdzono różnic. Zgodnie z przepisem art. 26 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) inwentaryzację gruntów na ostatni dzień roku obrotowego przeprowadza się drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników.

Ponadto w świetle zapisów I rozdziału „Instrukcji w sprawie inwentaryzacji” wprowadzonej Zarządzeniem Wójta Gminy Rajcza Nr 2/00 z dnia 9 sierpnia 2000 r. inwentaryzację aktywów i pasywów ustala się w drodze porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości gruntów.

Zgodnie z ww. Instrukcją osobami odpowiedzialnymi za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji byli Wójt Gminy i Skarbnik Gminy.

Wniosek nr 19

Dokonąć inwentaryzacji gruntów poprzez weryfikację wartości gruntów z odpowiednimi dokumentami, mając na uwadze przepis art. 26 ust. 1 ustawy

z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W dniu 18 czerwca 2009 r. Rada Gminy Rajcza podjęła Uchwałę Nr XLII/238/2009 w sprawie udzielenia poręczenia spłaty kredytu długoterminowego zaciągniętego przez Gminny Ośrodek Kultury w Rajczy. W powyższej uchwale wskazano, iż „udzielono poręczenia finansowego na zaciągnięcie kredytu w Banku Spółdzielczym w Rajczy przez Gminny Ośrodek Kultury w Rajczy do wysokości 300.000 zł przeznaczonego na realizację dwóch projektów: „Międzynarodowe Zimowe Dni Sportu, Turystyki i Kultury-Rajcza 2009”, którego spłata miała nastąpić jednorazowo w roku 2011. Wykonanie ww. uchwały powierzono Wójtowi Gminy Rajcza, który nie dopełnił obowiązku zawarcia w formie pisemnej umowy poręczenia. Stosownie do art. 194 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), obecnie art. 262 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) czynności prawnych polegających na zaciąganiu kredytów i pożyczek oraz udzielaniu pożyczek, poręczeń i gwarancji oraz emisji papierów wartościowych dokonuje dwóch członków zarządu wskazanych w uchwale przez zarząd, w gminie dokonuje wójt (burmistrz, prezydent miasta). Dla ważności tych czynności konieczna jest kontrasygnata skarbnika jednostki samorządu terytorialnego. Wykonanie ww. uchwały Rady Gminy Rajcza należało do p. Adama Iwanek – byłego Wójta Gminy Rajcza zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).*
- *W latach 2008-2009 Gmina Rajcza udzieliła poręczenia pożyczki pieniężnej wraz z odsetkami w wysokości 7.769.992,70 zł zaciągniętej przez Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w związku z realizacją przedsięwzięcia pn.: „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie – Faza II” oraz kredytu w wysokości 300.000,00 zł Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Rajczy. W sporządzanych w latach 2008-2011 sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji stwierdzono:*
 - *na dzień 31 grudnia 2008 r. w pozycji F3 - wartość nominalna poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym nie wykazano poręczenia pożyczki w kwocie 7.769.992,70 zł zaciągniętej przez Związek Międzygminny ds. Ekologii,*
 - *za II, III kwartał oraz na 31 grudnia 2009 r. w pozycji F3 – wartość nominalna poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym nie wykazano poręczenia kredytu Gminnemu Ośrodkowi Kultury w wysokości 300.000 zł,*
 - *za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2009 r. oraz za I kwartał 2010 r. w pozycji F1 - wartość nominalna niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji błędnie wykazano wysokość udzielonych poręczeń w kwocie 7.223.584,80 zł zamiast kwoty 7.790.699,40 zł, tym samym zaniżono wysokość zadłużenia Gminy Rajcza o kwotę 567.084,60 zł,*
 - *za II, III, IV kwartał 2010 r. w pozycji F1 - wartość nominalna niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji nie wykazano kwoty poręczenia kredytu Gminnego Ośrodka Kultury w wysokości 300.000 zł.**Zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 1 i 3 załącznika nr 34 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.) oraz z § 4 ust. 2 pkt 1 i 3 załącznika nr 9 do rozporządzenia Ministra*

Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247), w wierszu F1 wykazuje się wartość nominalną niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji rozumianą jako kwotę, którą poręczyciel (gwarant) byłby zobowiązany zapłacić, gdyby dłużnik, za którego udzielono poręczenia (gwarancji), nie dokonał spłaty zobowiązania samodzielnie. Natomiast w wierszu F3 wartość poręczeń i gwarancji udzielonych w okresie sprawozdawczym, obejmującą łączną wysokość należności głównej oraz należności ubocznych, poręczonych lub gwarantowanych.

Sporządzanie sprawozdań należało do Inspektora ds. Księgowości w Referacie Finansowym. Nadzór nad ww. pracownikiem sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza. Sprawozdania zostały podpisane przez p. Adama Iwanek – byłego Wójta Gminy Rajcza oraz p. Annę Oleś – Skarbnika Gminy Rajcza.

Wniosek nr 20

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Rajczy w zakresie prawidłowego przygotowania danych do sprawozdań, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie udzielonych dotacji:

- *W 2010 roku przekazano Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Rajczy dotację w kwocie 358.600,00 zł. Dotacja została przekazana w 13 transzach. Do dnia 31 stycznia 2011 r. Urząd Gminy w Rajczy nie dysponował informacją czy środki pochodzące z dotacji zostały wykorzystane do dnia 31 grudnia 2010 r. Stosownie do przepisów art. 126, art. 251 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych, które w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu tej jednostki w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku. Wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.*

Zgodnie z art. 247 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zarząd jednostki samorządu terytorialnego sprawuje ogólny nadzór nad realizacją określonych uchwałą budżetową dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Stwierdzono ponadto, że nie ustalono pisemnych zasad przekazywania i rozliczania dotacji dla instytucji kultury.

Zadania w zakresie kontrolowania jednostek rozliczających się z budżetem gminy należały do Podinspektora ds. Księgowości Referatu Finansowego. Nadzór nad ww. pracownikiem sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

Wniosek nr 21

Opracować procedury kontroli zarządczej dla zapewnienia terminowego, zgodnego z prawem rozliczania dotacji przekazywanych instytucjom kultury, mając na uwadze przepisy art. 126 i art. 251 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.

o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), w związku z art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy

W zakresie funduszu sołeckiego:

- *Nieterminowe przekazanie informacji w zakresie wysokości ustalonych środków na fundusz sołecki na 2011 r. dla poszczególnych sołectw Gminy Rajcza. Powyższe informacje zostały przekazane na podstawie pism sporządzonych w dniu 5 sierpnia 2010 r. o numerach: FN.3110/1/2009, FN.3110/2/2009, FN.3110/3/2009, FN.3110/4/2009, FN.3110/5/2009, FN.3110/6/2009. Stosownie do postanowień art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. Nr 52, poz. 420) wójt w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy przekazuje sołtysom informacje o wysokości środków stanowiących fundusz sołecki. Powyższe pisma zostały przygotowane przez p. Annę Oleś – Skarbnika Gminy oraz podpisane przez p. Adama Iwanek – byłego Wójta Gminy Rajcza. Prowadzenie spraw związanych z funduszem sołeckim nie zostało powierzone pisemnie żadnemu pracownikowi Urzędu Gminy Rajcza.*

Wniosek nr 22

Powierzyć pisemnie pracownikom Urzędu Gminy w Rajczy odpowiedzialność za przygotowywanie dokumentacji stosownie do postanowień ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. Nr 52, poz. 420), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do Kolegium tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.